

مؤسسه آموزش عالی علوم انسانی

پایان نامه کارشناسی ارشد

رشته: دین و رسانه

گرایش: تبلیغ و ارتباطات

عنوان:

تأثیرات فضای مجازی بر تغییرات فرهنگی خانواده های مهاجرین

افغانستان در شهر قم – سه دهه اخیر

استاد راهنما: حجت الاسلام والمسلمین دکتر محسن قنبری نیک

دانش پژوه: سیدهادی حسینی بامیانی

تاریخ دفاع: ۲۲-۳-۱۳۹۹

چکیده

فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی به عنوان مهم‌ترین ابداعات بشر در چند دهه اخیر، با قابلیت‌ها و کارکردهای متعدد ارزش‌های فرهنگ خانواده‌ها را دچار آسیب نموده است، اکنون بیش از سه دهه است که خانواده‌های مهاجرین افغانستان در شهر قم نیز در فضای مجازی حضور داشته و از شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند، طبیعتاً ارزش‌های فرهنگی شان به دور از تاثیر نخواهد بود، هدف این پژوهش بررسی تاثیرات فضای مجازی بر تغییرات فرهنگی خانواده‌های مهاجرین افغانستان در شهر قم سه دهه اخیر می‌باشد. پژوهش حاضر تلاش نموده است تا این مسئله را با استفاده از روش تحقیق اسنادی و پیمایشی، به صورت دقیق بررسی کرده و مورد ارزیابی قرار دهد؛ در روش پیمایشی پرسشنامه محقق ساخته به تعداد ۳۸۱ عدد که در بین مهاجرین به عنوان نمونه از جامعه آماری ۵۸۰۰۰ نفری مهاجر افغانستانی در شهر قم به صورت تصادفی پخش شده است بعد از جمع آوری اطلاعات پرسشنامه، برای رسیدن به جواب سؤال اصلی و تجزیه تحلیل آماری وارد نرم افزار SPSS شد، در رتبه بندی و مقایسه نمونه آماری در دو جنسیت زنان و مردان آزمون T برای دو گروه مستقل را نشان داده است نتایج این آزمون گروه زنان و مردان برای پنج بعد مشخص نموده است که میانگین همه ابعاد از لحاظ تاثیر پذیری از فضای مجازی برای مردان بیشتر از زنان است. در رتبه بندی کل ابعاد متغیرها پرسشنامه در نتایج آزمون چولکی و کشیدگی نشان می‌دهد متغیرهای پرسشنامه از میزان پایایی قابل قبول و نرمال بودن برخوردار بوده است. در رتبه بندی ابعاد نسبت به همدیگر آزمون فرید من نشان می‌دهد ابعاد در سطح یکسان و برابری قرار ندارند، میزان تأثیرات فضای مجازی بر تغییرات فرهنگی خانواده‌های مهاجرین افغانستان در شهر قم سه دهه اخیر بر رفتارها با میانگین رتبه ۳/۴۵، بالاترین رتبه و به ترتیب اعتقادات با ۳/۳۱ رتبه دوم، هنجارها با ۳/۱۳ رتبه سوم، ارزش‌ها با ۲/۹۴ رتبه چهارم و در آخر هم نمادها با ۲/۱۷ در رتبه پنجم قرار دارند.

واژه‌های کلیدی: تأثیر، فضای مجازی، فرهنگ، مهاجرت و هجرت، افغانستان، قم.

فهرست مطالب

ا. چکیده.....

فصل اول: کلیات و مفاهیم

۲. مقدمه.....

۲-۱-۱. کلیات.....

۲-۱-۱-۱. بیان مسئله.....

۳-۱-۱. سؤال اصلی تحقیق:.....

۴-۱-۱. سؤال‌های فرعی تحقیق:.....

۴-۱-۱. فرضیه های تحقیق:.....

۴-۱-۱. اهداف تحقیق.....

۴-۱-۱. روش تحقیق:.....

۴-۱-۱. روش گرد آوری تحقیق:.....

۵-۱-۱-۱. روش‌های میدانی.....

۵-۱-۱-۱. روش‌های کتابخانه‌ای.....

۵-۱-۱-۱. محدوده تحقیق:.....

۵-۱-۱-۱. سازمان دهی تحقیق:.....

۶-۱-۱-۱. ضرورت و اهمیت انجام تحقیق:.....

۶-۱-۱-۱. پیشینه تحقیق.....

۸-۱-۱-۱. نوآوری تحقیق:.....

۹-۱-۲. مفاهیم.....

۹-۱-۲-۱. تأثیر.....

۹-۱-۲-۱. فضای مجازی.....

۱۱-۱-۲-۱. فرهنگ.....

۱۳-۱-۲-۱. مهاجرت.....

۱۵-۱-۲-۱. افغانستان.....

۱۶-۱-۵-۲-۱. موقعیت جغرافیایی.....

۱۷-۱-۵-۲-۱. وضعیت جمعیتی و اقوام.....

(ب)

۱۷	۶-۲-۱. قم
۱۸	۱-۶-۲-۱. موقعیت جغرافیایی
۱۸	۲-۶-۲-۱. وضعیت جمعیتی و اقوام

فصل دوم: مبانی نظری تحقیق

۳۱	مقدمه
۳۱	۱-۲. فرهنگ
۳۲	۱-۱-۲. لایه‌های مختلف فرهنگ
۳۲	۱-۱-۱-۲. باورها
۳۲	۲-۱-۱-۲. ارزش‌ها
۳۳	۳-۱-۱-۲. هنجارها
۳۴	۴-۱-۱-۲. نمادها و اسطوره‌ها
۳۴	۵-۱-۱-۲. آیین‌ها و آداب و رسوم
۳۴	۶-۱-۱-۲. نوآوری‌ها
۳۴	۲-۱-۲. تغییرات فرهنگی
۳۵	۱-۲-۱-۲. نظریه‌های تغییرات فرهنگ
۳۵	۲-۲-۱-۲. تکاملی پیشرو
۳۵	۳-۲-۱-۲. تعاملی یا تبادل
۳۶	۴-۲-۱-۲. مرعوب یا مجذوب
۳۷	۵-۲-۱-۲. نظریه دورانی
۳۷	۶-۲-۱-۲. نظریه تعارضی
۳۸	۳-۱-۲. زمینه‌های تهاجم فرهنگی
۳۹	۱-۳-۱-۲. دو سستی دنیا زمینه پذیرش تهاجم فرهنگی
۴۱	۲-۳-۱-۲. اعتقاد نداشتن به آخرت زمینه پذیرش تهاجم فرهنگی
۴۲	۴-۱-۲. برخی شیوه‌های تهاجم فرهنگی
۴۲	۱-۴-۱-۲. استفاده از نمادهای مذهبی در تهاجم فرهنگی
۴۳	۲-۴-۱-۲. جلوگیری از اشاعه فرهنگ اسلام
۴۴	۵-۱-۲. راه‌های مبارزه با تهاجم فرهنگی

۴۴	۱-۵-۱-۲. اعتماد نداشتن به مهاجمان فرهنگی
۴۴	۲-۵-۱-۲. مجازات و طرد مفسدان فرهنگی
۴۵	۳-۵-۱-۲. استفاده از روش‌های ایجابی قبل از برخورد سلبی
۴۶	۶-۱-۲. انواع فرهنگ
۴۶	۱-۶-۱-۲. فرهنگ مادی
۴۷	۲-۶-۱-۲. فرهنگ معنوی
۴۷	۱-۲-۶-۱-۲. فرهنگ الهی و انسانی:
۴۷	۲-۲-۶-۱-۲. فرهنگ ملی، قومی و قبیله‌ای:
۴۸	۷-۱-۲. ویژگی‌های عمومی فرهنگ
۴۹	۲-۲. تأثیر
۵۰	۱-۲-۲. تأثیر مطلق
۵۱	۱-۱-۲-۲. آنی و فراگیر
۵۱	۱-۱-۱-۲-۲. نظریه سوزن تزریقی (گلوله جادویی)
۵۳	۲-۲-۲. تأثیر محدود
۵۴	۳-۲-۲. تأثیر قوی و بلند مدت
۵۴	۱-۳-۲-۲. نظریات تأثیرات قوی و بلند مدت
۵۴	۱-۱-۳-۲-۲. نظریه کاشت
۵۵	۲-۲-۳-۲-۲. نظریه برجسته سازی
۵۶	۳-۲-۳-۲-۲. نظریه مار پیچ سکوت
۵۸	۴-۲-۳-۲-۲. نظریه شکاف آگاهی
۵۹	۵-۲-۳-۲-۲. نظریه استفاده و خوشنودی
۵۹	۳-۲. فضای مجازی
۶۰	۱-۳-۲. فرصت‌های فضای مجازی
۶۰	۱-۱-۳-۲. آموزش و نشر مفاهیم علمی
۶۰	۲-۱-۳-۲. ارتباط آسان با نهادهای علمی و مذهبی
۶۱	۳-۱-۳-۲. ارتباط با دوستان و بستگان
۶۱	۴-۱-۳-۲. اطلاع رسانی عمومی

۶۲	۲-۳-۱-۵. تبلیغ کالاهای تجاری
۶۲	۲-۳-۱-۶. دسترسی به اخبار و اطلاعات روز دنیا
۶۲	۲-۳-۱-۷. پر کردن اوقات فراغت با مطالب مفید
۶۳	۲-۳-۲. تهدیدهای فضای مجازی
۶۳	۲-۳-۱-۱. تاثیرات اعتقادی شبکه‌های اجتماعی
۶۳	۲-۳-۱-۱. تضعیف اعتقادات
۶۴	۲-۳-۱-۲. به سخره گرفتن معارف و احکام دینی
۶۴	۲-۳-۱-۳. ترویج باورهای انحرافی
۶۴	۲-۳-۲. تاثیرات ضد اخلاقی شبکه‌های اجتماعی
۶۵	۲-۳-۱-۱. قبح زدایی از گناه
۶۵	۲-۳-۱-۸. تولید و توزیع محتویات مستهجن
۶۷	۲-۳-۱-۴. نشر اکاذیب و شایعات
۶۸	۲-۳-۱-۴. دوستی‌ها و ارتباط‌های بی قید و بند
۶۹	۲-۳-۱-۵. گسترش تجسس در امور خصوصی دیگران
۶۹	۲-۳-۳. تاثیرات روحی روانی شبکه‌های اجتماعی
۶۹	۲-۳-۱-۱. تفرد گرایی
۷۰	۲-۳-۳-۲. کاهش اعتماد به نفس
۷۰	۲-۳-۳-۳. افسردگی
۷۱	۲-۳-۳-۵. افزایش شکست‌های عاطفی
۷۱	۲-۳-۳-۶. جرئت برای ارتکاب جرم
۷۱	۲-۳-۴. آسیب‌های جسمی شبکه‌های اجتماعی
۷۱	۲-۳-۱-۴. ضعف بینایی
۷۲	۲-۳-۴-۲. چاقی
۷۲	۲-۳-۴-۳. مشکلات ستون فقرات
۷۲	۲-۳-۴-۴. بیماری‌های پوستی
۷۲	۲-۳-۵. تاثیرات فرهنگی اجتماعی شبکه‌های اجتماعی
۷۳	۲-۳-۱-۵. ترویج و تغییر سبک زندگی

۷۳	۲-۳-۳-۵-۲. تأخیر در ازدواج
۷۴	۲-۳-۳-۵-۳. طلاق و فروپاشی خانواده
۷۵	۲-۳-۳-۵-۴. ایجاد هویت و شخصیت مجازی
۷۶	۲-۳-۳-۵-۵. کم شدن مطالعه و اُفت تحصیلی
۷۶	۲-۳-۳-۵-۶. کودک ربایی و سوء استفاده جنسی
۷۷	۲-۳-۳-۶-۶. تاثیرات امنیتی شبکه‌های اجتماعی
۷۷	۲-۳-۳-۶-۱. سرقت اطلاعات کاربران
۷۹	۲-۳-۳-۷-۷. جرائم شبکه‌های اجتماعی
۷۹	۲-۳-۳-۷-۱. عبور از فیلترینگ
۸۰	۲-۳-۳-۷-۳. فیلترینگ در فرانسه
۸۰	۲-۳-۳-۷-۴. فیلترینگ در انگلیس
۸۱	۲-۳-۳-۷-۵. فیلترینگ در آلمان
۸۱	۲-۴-۱. پیشینه افغانستان
۸۶	۲-۴-۲. علت مهاجرت شیعیان افغانستان به خارج از کشور
۸۶	۲-۴-۲-۱. پس از شکل گیری حکومت عبدالرحمن خان
۸۷	۲-۴-۲-۲. پس از کودتای کمونیستی هفت ثور
۸۸	۲-۴-۲-۳. جنگ‌های داخلی و سلطه طالبان
۸۹	۲-۴-۲-۴. فقدان اشتغال و وضعیت بد معیشتی
۹۰	۲-۴-۳. تفاوت مهاجرت و پناهندگی:
۹۰	۲-۴-۴. ملاک‌های دسته بندی مهاجرت‌ها:
۹۰	۲-۴-۴-۱. مرزهای سیاسی:
۹۱	۲-۴-۵. انواع مهاجرت
۹۱	۲-۴-۵-۱. بر اساس منشأ جغرافیایی
۹۲	۲-۴-۵-۱-۱. مهاجرت‌های خارجی (بین‌المللی)
۹۲	۲-۴-۵-۱-۲. مهاجرت داخلی:
۹۳	۲-۴-۵-۲. بر اساس قدرت تصمیم گیری
۹۳	۲-۴-۵-۱. مهاجرت‌های اجباری و یا نا خواسته:

۹۳	۲-۲-۵-۴-۲. مهاجرت‌های اختیاری یا خود خواسته:
۹۴	۲-۴-۶. انواع مهاجرت از نظر مدت اقامت
۹۴	۲-۴-۶-۱. مهاجرت دائم:
۹۴	۲-۴-۶-۲. مهاجرت موقت:
۹۴	۲-۴-۷. انواع مهاجرت از نظر تعداد مهاجران
۹۴	۲-۴-۷-۱. مهاجرت فردی:
۹۵	۲-۴-۷-۲. مهاجرت توده ای (جمعی):
۹۵	۲-۴-۸. انواع مهاجرت از نظر فاصله مکانی
۹۵	۲-۴-۸-۱. مهاجرت به سرزمین‌های نزدیک
۹۵	۲-۴-۸-۲. مهاجرت به سرزمین‌های دور
۹۵	۲-۴-۹. علل فرهنگی مهاجرت
۹۶	۲-۴-۹-۱. عدم توجه به علم و عالم.
۹۶	۲-۵-۵. ارزش و هنجار
۹۶	۲-۵-۱. ارزش
۹۷	۲-۵-۲. هنجار:
۹۷	۲-۵-۳. اقسام ارزش و هنجار:
۹۸	۲-۵-۳-۱. ارزش و هنجار مطلق:
۹۸	۲-۵-۳-۲. ارزش و هنجار اعتباری:
۹۸	۲-۵-۳-۳. ارزش و هنجار عام:
۹۸	۲-۵-۳-۴. ارزش و هنجار نسبی:
۹۹	۲-۵-۴. اهمیت بررسی هنجارشکنی در رسانه‌های جمعی
۱۰۱	۲-۵-۵. انواع هنجارها بر حسب اهمیت آن‌ها
۱۰۲	۲-۵-۶. انواع هنجارها بر اساس دینی و غیر دینی بودن آن‌ها
۱۰۲	۲-۵-۷. مفهوم هنجار شکنی
۱۰۳	۲-۵-۸. هنجار شکنی رسانه‌ای
۱۰۴	۲-۶-۶. خانواده
۱۰۷	۲-۶-۱. فرهنگ خانواده

۱۰۸ ۲-۶-۲. انسجام خانواده
۱۰۹ ۳-۶-۲. تأثیر فضای مجازی در ارتباطات زنا شویی
۱۰۹ ۱-۳-۶-۲. «طلاق عاطفی»
۱۱۰ ۲-۳. تفرد گرایی
۱۱۰ خلاصه فصل

فصل سوم: روش تحقیق

۱۱۳ مقدمه
۱۱۳ ۱. روش شناسی پژوهش
۱۱۳ ۱-۱. بر اساس جمعیت آماری
۱۱۴ ۳-۵-۶. بر اساس نمونه آماری
۱۱۵ ۳-۶-۶. منبع و روش جمع آوری اطلاعات.
۱۱۵ ۳-۶-۱. روش های میدانی:
۱۱۵ ۳-۶-۲. روش های کتابخانه ای:
۱۱۶ ۳-۷-۷. ابزار جمع آوری داده ها تحقیق
۱۱۷ ۳-۷-۱. مشاهده پرسشنامه
۱۱۷ ۳-۷-۱-۱. روایی و پایایی پرسشنامه
۱۱۹ ۳-۸. قلمرو زمانی و مکانی تحقیق.
۱۱۹ ۳-۹. روش تجزیه و تحلیل اطلاعات
۱۱۹ ۳-۱۰. آماری توصیفی:
۱۲۰ ۳-۱۱. آمار استنباطی:
۱۲۰ خلاصه فصل

فصل چهارم: تجزیه تحلیل داده ها

۱۲۶ ۴-۱. مقدمه
۱۲۶ ۴-۲. بخش اول: بررسی ویژگی های جمعیت شناختی
۱۲۷ ۴-۲-۱. توصیف جامعه آماری بر حسب جنسیت
۱۲۷ ۴-۱) وضعیت جنسیت نمونه آماری

شکل (۴-۱) نمودار وضعیت جنسیت پاسخ‌دهندگان	۱۲۷
۴-۲-۲. توصیف جامعه آماری بر حسب سن	۱۲۸
جدول (۴-۲) توزیع فراوانی وضعیت سنی نمونه پژوهش	۱۲۸
شکل (۴-۲) نمودار وضعیت سن پاسخ‌دهندگان	۱۲۸
۴-۲-۳. توصیف جامعه آماری بر حسب وضعیت تأهل	۱۲۹
جدول (۴-۳) توزیع فراوانی وضعیت تأهل نمونه پژوهش	۱۲۹
شکل (۴-۳) نمودار وضعیت تأهل پاسخ‌دهندگان	۱۲۹
۴-۲-۴. توصیف جامعه آماری بر حسب مدرک تحصیلی	۱۳۰
جدول (۴-۴) توزیع فراوانی میزان تحصیلات نمونه پژوهش	۱۳۰
شکل (۴-۴) نمودار وضعیت تحصیلات پاسخ‌دهندگان	۱۳۰
۴-۲-۵. توصیف جامعه آماری بر حسب مدت مهاجرت	۱۳۱
جدول (۴-۵) توزیع فراوانی مدت مهاجرت نمونه پژوهش	۱۳۱
شکل (۴-۵) نمودار وضعیت مدت مهاجرت پاسخ‌دهندگان	۱۳۱
۴-۲-۶. توصیف جامعه آماری بر حسب گروه درآمدی	۱۳۲
جدول (۴-۶) توزیع فراوانی گروه درآمدی نمونه پژوهش	۱۳۲
شکل (۴-۶) نمودار وضعیت گروه درآمدی پاسخ‌دهندگان	۱۳۲
۴-۲-۷. توصیف جامعه آماری بر حسب منطقه سکونت	۱۳۳
جدول (۴-۷) توزیع فراوانی منطقه سکونت نمونه پژوهش	۱۳۳
شکل (۴-۷) نمودار وضعیت منطقه سکونت پاسخ‌دهندگان	۱۳۳
۴-۲-۸. توصیف جامعه آماری بر حسب ناهنجاری‌های فضای مجازی	۱۳۴
جدول (۴-۸) توزیع فراوانی ناهنجاری‌های فضای مجازی نمونه پژوهش	۱۳۴
شکل (۴-۸) نمودار وضعیت ناهنجاری‌های فضای مجازی پاسخ‌دهندگان	۱۳۴
۴-۲-۹. توصیف جامعه آماری بر حسب داشتن و یا نداشتن رایانه در منزل	۱۳۵
۴-۲-۱۰. توصیف جامعه آماری بر حسب میزان آشنایی با فضای مجازی	۱۳۵
جدول (۴-۹) توزیع فراوانی میزان آشنایی با فضای مجازی نمونه پژوهش	۱۳۵
شکل (۴-۹) نمودار وضعیت میزان آشنایی با فضای مجازی پاسخ‌دهندگان	۱۳۵
۴-۲-۱۱. توصیف جامعه آماری بر حسب مدت استفاده از اینترنت و فضای مجازی	۱۳۶

جدول (۴-۱۰) توزیع فراوانی مدت استفاده از اینترنت و فضای مجازی نمونه پژوهش	۱۳۶
شکل (۴-۱۰) نمودار وضعیت مدت استفاده از اینترنت و فضای مجازی پاسخ‌دهندگان	۱۳۶
۴-۲-۱۲. توصیف جامعه آماری بر حسب استفاده روزانه از اینترنت و فضای مجازی	۱۳۷
جدول (۴-۱۱) توزیع فراوانی استفاده روزانه از اینترنت و فضای مجازی نمونه پژوهش	۱۳۷
شکل (۴-۱۱) نمودار وضعیت استفاده روزانه از اینترنت و فضای مجازی پاسخ‌دهندگان	۱۳۷
۴-۲-۱۳. توصیف جامعه آماری بر حسب خدمات اینترنتی مورد استفاده	۱۳۸
جدول (۴-۱۲) توزیع فراوانی خدمات اینترنتی مورد استفاده نمونه پژوهش	۱۳۸
شکل (۴-۱۲) نمودار وضعیت خدمات اینترنتی مورد استفاده پاسخ‌دهندگان	۱۳۸
۴-۲-۱۴. توصیف جامعه آماری بر حسب هدف از استفاده از اینترنت	۱۳۹
جدول (۴-۱۳) توزیع فراوانی هدف از استفاده از اینترنت در نمونه پژوهش	۱۳۹
شکل (۴-۱۳) نمودار هدف از استفاده از اینترنت پاسخ‌دهندگان	۱۳۹
۴-۲-۱۵. توصیف جامعه آماری بر حسب نادیده گرفتن اعضای خانواده	۱۴۰
جدول (۴-۱۴) توزیع فراوانی نادیده گرفتن اعضای خانواده در نمونه پژوهش	۱۴۰
شکل (۴-۱۴) نمودار نادیده گرفتن اعضای خانواده پاسخ‌دهندگان	۱۴۰
۴-۲-۱۶. توصیف جامعه آماری بر حسب شدت و ضعف اعتقادات	۱۴۱
جدول (۴-۱۵) توزیع فراوانی شدت و ضعف اعتقادات در نمونه پژوهش	۱۴۱
۴-۳. بخش دوم: تجزیه و تحلیل استنباطی پژوهش	۱۴۱
۴-۳-۱. آزمون نرمال بودن توزیع داده‌ها	۱۴۱
جدول (۴-۱۶) نتایج آزمون چولگی و کشیدگی ابعاد	۱۴۲
جدول (۴-۱۷) نتایج آزمون چولگی و کشیدگی سؤالات پرسشنامه	۱۴۳
۴-۳-۲. آزمون همبستگی بین متغیرهای پژوهش	۱۴۴
جدول (۴-۱۸) همبستگی بین متغیرهای پژوهش	۱۴۴
۴-۳-۳. بررسی سطح متغیرها (آزمون تی تک‌نمونه‌ای)	۱۴۵
سطح متغیر اعتقادی	۱۴۵
جدول (۴-۱۹) آزمون فرض بعد اعتقادی	۱۴۵
سطح متغیر ارزش‌ها	۱۴۶
جدول (۴-۲۰) آزمون فرض بعد ارزش‌ها	۱۴۶

۱۴۷	سطح متغیر هنجارها
۱۴۷	جدول (۲۱-۴) آزمون فرض بعد هنجارها
۱۴۸	سطح متغیر رفتارها
۱۴۸	جدول (۲۲-۴) آزمون فرض بعد رفتارها
۱۴۹	سطح متغیر نمادها
۱۴۹	جدول (۲۳-۴) آزمون فرض بعد نمادها
۱۵۰-۳-۴	بررسی تفاوت متغیرها در ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه
۱۵۰	بررسی تفاوت متغیرها در گروه‌های جنسیتی
۱۵۰	جدول (۲۴-۴) میانگین ابعاد در گروه جنسیت
۱۵۱	جدول (۲۵-۴) مقایسه میانگین ابعاد سواد سلامت به تفکیک جنسیت
۱۵۲	بررسی تفاوت متغیرها در گروه‌های تأهل
۱۵۲	جدول (۲۶-۴) میانگین ابعاد در گروه تأهل
۱۵۳	جدول (۲۷-۴) مقایسه میانگین ابعاد سواد سلامت به تفکیک جنسیت
۱۵۴	بررسی تفاوت متغیرها در گروه‌های تحصیلی
۱۵۴	جدول (۲۸-۴) آنالیز تحلیل واریانس یکراهه
۱۵۴	بررسی تفاوت متغیرها در مدت زمان مهاجرت
۱۵۵	جدول (۲۹-۴) آنالیز تحلیل واریانس یکراهه
۱۵۶	جدول (۳۰-۴) نتایج پس آزمون L.S.D
۱۵۷	بررسی تفاوت متغیرها در گروه‌های درآمدی
۱۵۷	جدول (۳۱-۴) آنالیز تحلیل واریانس یکراهه
۱۵۸	بررسی تفاوت متغیرهای در گروه‌های منطقه سکونت
۱۵۸	جدول (۳۲-۴) آنالیز تحلیل واریانس یکراهه
۱۵۸	۴-۴. آزمون رتبه‌بندی ابعاد
۱۵۹	جدول (۳۳-۴) آزمون فرض رتبه‌بندی ابعاد
۱۵۹	۵-۴. آزمون رتبه‌بندی فریدمن
۱۵۹	جدول (۳۴-۴) رتبه‌بندی ابعاد توانمندی تکنولوژیک
۱۶۰	بخش پنجم: ۴-۶. راهکارها برون رفت از تأثیرات فضای مجازی

۱۶۰	۴-۶-۱. خود فرد
۱۶۱	۴-۶-۲. خانواده
۱۶۴	۴-۶-۳. مدرسه
۱۶۶	۴-۶-۴. حاکمیت و مسئولین
۱۶۸	خلاصه فصل
۱۶۱	فهرست منابع
۱۶۱	الف. کتاب
۱۶۶	ب. پایان نامه
۱۶۷	ج. مصاحبه
۱۶۷	ه. مقاله
۱۶۷	ضمائم

فصل اول

کلیات و مفاهیم

مقدمه

فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی فرصتی را فراهم کرده است که افراد از هر نقطه دنیا با کمترین هزینه از حال دوستان و بستگان خود می‌توانند با خبر شوند. طبق آمار ۶٪/۱۹ از مهاجرین افغانستانی از فضای مجازی در جهت اطلاع از حال دوستان و بستگان خود استفاده می‌کنند ۳۰ نفر از پاسخ‌دهنده گان زن و ۴۰ نفر از پاسخ‌دهندگان را مرد که بیشترین آمار است به خود اختصاص داده است.

اگر شبکه‌های اجتماعی به صورت صحیح و اصولی مورد استفاده قرار گیرد، می‌توان از آن به عنوان یکی از بهترین نعمت‌هایی که خدای متعال به بشریت عطا نموده است یاد کرد، موجبات رشد و تعالی جامعه‌ها را فراهم می‌کند؛ ولی اگر نا درست مورد استفاده قرار گیرد، دراین صورت زمینه سقوط و انحطاط کاربران و بالطبع جوامع بشری را مهیا می‌کند.

فضای مجازی علاوه بر فرصت‌ها دارای یکسری آسیب و تهدیدهای نیز می‌باشد که سلامت و انسجام کانون مقدس خانواده را که بهترین مکان برای تربیت جسم و روان انسان‌ها بوده است تهدید می‌نماید.

۱-۱- کلیات

۱-۱-۱- بیان مسئله

فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی به عنوان یکی از مهم‌ترین ابداعات بشر در چند دهه اخیر، با قابلیت‌ها و کارکرد های متعدد و گسترده، بخش‌های مختلف زندگی انسانی را تحت تأثیر خود قرار داده است. مبنا و هدف اصلی این‌های اینترنتی برداشتن فاصله جغرافیایی میان انسان‌های سراسر دنیا و ایجاد تحول در عرصه ارتباطات و تبادل اطلاعات است. در تعریف اینترنت گفته شده است: به مجموعه پایان‌ناپذیری از پایگاه‌های داده است که اطلاعات مختلف و متنوع فردی و جمعی انسان‌ها را در خود جمع کرده است و هر روز نیز گسترش می‌یابد. دلایل زیر باعث شده که اینترنت به عمومی‌ترین شبکه برای حل مسائل اجتماعی و فرهنگی تبدیل شود:

(۱) سهولت گفت‌وگو و تبادل اطلاعات با دیگران از طریق چت که اگر در مباحث آموزنده و علمی بکار رود، به بالا رفتن فرهنگ افراد جامعه کمک می‌کند.

(۲) سرعت تبادل اطلاعات و ناشناخته ماندن مبادله کنندگان در صورت تمایل و قلت هزینه‌های تبادل اطلاعات.

۱. اکرم صالح زاده؛ حمیرا احمدی آسیب‌های فضای مجازی در خانواده ایرانی، مجله تخصصی نور مجموعه، مقالات دانشگاه علامه طباطبایی سا ۱۳۹۲.

شماره ۲۸۶ ص ۱۲۲؛ زهرا، فراست، بررسی و مقایسه‌ی منبع کنترل و رضایت زناشویی در بین زنان شاغل (معلم) و خانه دار شهر تهران. ص ۲۴